

Zagrożenie bezpieczeństwa państwa

Opóźnienia w rozwoju morskiej energetyki wiatrowej

TOMASZ SŁABOSZOWSKI, RAFAŁ MALCHAREK, MARIA MIESZALSKA

Wojna w Ukrainie, będąca następstwem agresji Rosji w lutym 2022 r. oraz kryzys klimatyczny były, jak uważa Greenpeace, „napędzane” ropą, gazem i węglem¹, ponieważ wiele państw na świecie korzystało z paliw kopalnych importowanych z tego kraju. Do niedawna Polska należała po Niemczech do państw najbardziej uzależnionych od rosyjskich dostaw surowców energetycznych². W 2021 r. energia pozyskiwana z Rosji okazała się najczęściej sprowadzanym do Unii Europejskiej produktem i stanowiła 62% całego importu UE o równowartości 99 mld euro³. Środki te mogły zostać zatem przeznaczone na działania militarne w Ukrainie. Niebezpieczny zakręt historii, na którym znalazł się świat nie może być jednak pretekstem do zahamowania transformacji energetycznej, gdyż bez niej kryzys jeszcze się pogłębi⁴. Wyniki przeprowadzonej przez NIK kontroli wskazują, że choć organy administracji rządowej dostrzegały potencjał związany z morską energetyką wiatrową, wiele pozostaje do zrobienia, aby zrealizować konkretne przedsięwzięcia i poprawić bezpieczeństwo energetyczne Polski.

Wprowadzenie

Przynajmniej od 2004 r. mówi się, że to właśnie morska energetyka wiatrowa (dalej MEW) w polskich obszarach morskich

zapewni rozwój gospodarczy w kraju⁵. Dlaczego zatem mimo upływu blisko 20 lat, potencjału szacowanego na poziomie 28,0 GW⁶ i narastającego ryzyka niedoboru

¹ <<https://www.greenpeace.org/poland/aktualnosci/31627/dotychczasowe-dzialania-dla-klimatu-sa-niewystarczajace-nowy-raport-ipcc/>>

² <<https://bip.pan.pl/artykul/215/968/to-nie-paradoks-wojna-w-ukrainie-przyspieszy-transformacje-energetyczna>>

³ <<https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/-/ddn-20220307-1>>

⁴ ibid.

⁵ Wynika z uwag zgłoszonych przez Marszałka Województwa Pomorskiego do projektu Polityki Energetycznej Polski do 2040 r. (załącznik do pisma z 10.1.2019 o nr. 1799/01/2019, s. 11-26).

⁶ Źródło danych szacunkowych: *Our energy, our future. How offshore wind will help Europe go carbon-neutral*, WIND EUROPE, listopad 2019, s. 8/80. Raport zamieszczony na stronie: <<https://windeurope.org/about-wind/reports/our-energy-our-future/>> (dostęp 26.10.2021).

energii, które w lutym 2022 r. przekształciło się w faktyczny stan zagrożenia tego zasobu oraz mimo gotowości podmiotów gospodarczych nie powstała żadna morska turbina wiatrowa w obszarach morskich RP?⁷ MEW jest przecież jedyną wielkoskalową i zarazem zeroemisyjną technologią odnawialnych źródeł energii z potencjałem znacznego ograniczenia ryzyka wystąpienia niedoborów mocy⁸. Wyniki kontroli NIK przybliżają do odpowiedzi na te pytania.

Zakres i organizacja kontroli

NIK podjęła kontrolę „Rozwój morskiej energetyki wiatrowej”⁹ z własnej inicjatywy. Poprzedziły ją analizy przedkontrolne m.in. przepisów prawa, w tym projektowanych, oraz dokonane przez interesariuszy rozwoju MEW w polskich obszarach morskich: Parlamentarny Zespół ds. MEW z lat 2017–2019¹⁰ i 44 podmioty¹¹. Kontrolę przeprowadzono z uwzględnieniem kryteriów: legalności, celowości, rzetelności i gospodarności. Jej głównym celem była odpowiedź na pytanie: dlaczego, mimo potrzeb, MEW dotąd się nie rozwinęła.

Przyczyn tego stanu poszukiwano w trzech obszarach: rządowych strategiach i planach (politykach), procedurach administracyjnych i Planie zagospodarowania przestrzennego polskich obszarów morskich w zakresie MEW.

Najwyższa Izba Kontroli w okresie od 14 czerwca do 24 września 2021 r. skontrolowała siedem podmiotów: Ministerstwo Aktywów Państwowych, Ministerstwo Infrastruktury, Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Urząd Regulacji Energetyki, Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Szczecinie i Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Gdańsku.

Spóźniony projekt strategiczny

Polityka Energetyczna Polski do 2040 (dalej PEP 2040), określająca wdrażanie MEW jako projekt strategiczny i będąca kolejnym dokumentem strategicznym z tego obszaru, po ogłoszonym obwieszczeniu Ministra Gospodarki z 21 grudnia 2009 r. w sprawie polityki energetycznej państwa do 2030 r.¹², została przyjęta 2 lutego 2021 r., a weszła w życie 10 marca 2021 r., tj. ponad siedem

⁷ W latach 2001–2021 (do 30 czerwca) do ministra właściwego ds. gospodarki morskiej wpłynęło 179 wniosków o pozwolenia lokalizacyjne dla morskich farm wiatrowych.

⁸ Zob. uzasadnienie do projektu ustawy offshore <<https://orka.sejm.gov.pl/Druki9ka.nsf/0/B736119D8BB1C799C125863400499C1C/%24File/809.pdf>> (dostęp 28.2.2022).

⁹ Artykuł opracowano na podstawie informacji o wynikach kontroli NIK: *Rozwój morskiej energetyki wiatrowej*, nr ewid. 13/2022/P/21/065/LGD, czerwiec 2022. Okres objęty kontrolą: od 1.1.2019 do 24.9.2021 (tj. do czasu zakończenia czynności kontrolnych) z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.

¹⁰ <<https://www.sejm.gov.pl/sejm8.nsf/agent.xsp?symbol=POSIEDZENIAZESP&Zesp=516>> (dostęp 26.1.2022).

¹¹ Informacje w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK uzyskano z: Ministerstwa Infrastruktury, Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii, Urzędu Regulacji Energetyki, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gdańsku, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie, Polskich Sieci Elektroenergetycznych Spółka Akcyjna, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego, ośmiu nadmorskich gmin, 17 zarządów portów morskich, pięciu stoczni, TELE-FONIKI Kable SA, Związku Małych Portów Morskich, Morskiej Agencji Gdynia sp. z o.o., Konfederacji Lewiatan oraz z Polskiego Stowarzyszenia Energetyki Wiatrowej.

¹² PEP 2030. Załącznik do Obwieszczenia Ministra Gospodarki z 21.12.2009 w sprawie polityki energetycznej państwa do 2030 r. (M.P. z 2010 r. nr 2 poz. 11). Dokument został przyjęty uchwałą nr 202/2009 Rady Ministrów z 10.11.2009.

lat po czteroletnim terminie wyznaczonym art. 15 ust. 2 ustawy z 10 kwietnia 1997 r. –Prawo energetyczne¹³. Już po kontroli „Rozwój sektora odnawialnych źródeł energii” NIK skierowała do Ministra Energii wniosek pokontrolny dotyczący konieczności opracowania Polityki energetycznej Polski wraz z programem działań wykonawczych w okresie czteroletnim¹⁴. Polityka Energetyczna Polski do 2040 r. wprawdzie określa rozwój MEW jako jeden z jej projektów strategicznych, jednak czyni to nie tylko z istotnym opóźnieniem, ale i nie w pełni prawidłowo (bez programu wykonawczego i bez oceny jego realizacji za lata poprzednie). Dla podkreślenia wagi MEW, jako istotnej dla bezpieczeństwa energetycznego państwa oraz energetyki odnawialnej, powinna być ona doceniona w dokumencie rangi strategicznej. W ocenie NIK przedłużający się proces przyjęcia polityki energetycznej państwa wraz z precyzyjnie określonymi kierunkami działań potwierdza utrzymujący się brak strategicznych decyzji w tym obszarze. Nie mówiąc już o odważnych posunięciach wyraźnie potwierdzających zmierzanie Polski w kierunku transformacji energetycznej od konwencjonalnych, wysokoemisyjnych źródeł energii do źródeł odnawialnych.

Brak terminalu instalacyjnego

NIK podkreśliła, że żadna morska farma wiatrowa (dalej MFW) nie może powstać bez portu, z którego są dostarczane

wszystkie elementy MFW na docelowe miejsce na morzu. Jego rola jest istotna na etapie budowy turbin i całej farmy, kiedy pełni funkcję tzw. portu instalacyjnego, w którym mogłyby być zlokalizowane np. zakłady produkcyjne wielkogabarytowych komponentów MFW (np. fundamentów, wież, gondoli, łopat) lub miałyby miejsce montowanie bądź ich przygotowywanie do instalacji na morzu. Równie ważny jest w okresie eksploatacji (trwającym ok. 25 lat¹⁵), zapewniając obsługę i serwis. Lokalizacja takich portów na polskim wybrzeżu Morza Bałtyckiego przyczyniłaby się do rozwoju krajowego łańcucha dostaw i usług związanego z tymi przedsięwzięciami. Jak wskazano w PEP 2040 wdrożenie MEW przyczyni się także do rozwoju innych branż gospodarki związanych z tą technologią, dając impuls gospodarczy regionom oraz zapewniając ok. 63 tys. nowych miejsc pracy¹⁶. W przeciwnym bowiem wypadku w realizację tych przedsięwzięć zaangażowane zostaną gospodarki innych krajów – wykorzystywane będą porty np. w Danii lub Niemczech. Brak precyzyjnej lokalizacji terminalu instalacyjnego dla MEW stwarza ryzyko ich budowy z funkcjonujących zagranicznych terminali instalacyjnych, a ekonomicznie uzasadniony lokalny, polski łańcuch dostaw (ang. *local content*) zostanie częściowo wyparty przez zagraniczny. Nieprecyzyjne

¹³ Art. 15 został zmieniony przez art. 1 pkt 22 ustawy z 20.5.2021 (Dz.U. poz. 1093) zmieniającej ww. ustawę z dniem 3.7.2021. Obecnie, zgodnie z art. 15a, Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw energii, przyjmuje politykę energetyczną państwa co 5 lat.

¹⁴ P/17/020, wystąpienie pokontrolne podpisano 21.3.2018.

¹⁵ Zgodnie z założeniami wskazanymi w uzasadnieniu do projektu ustawy.

¹⁶ PEP 2040, s. 66.

określenie lokalizacji w przyjętej uchwale Rady Ministrów nr 104/2021 z 30 lipca 2021 r. w sprawie terminalu instalacyjnego dla morskich farm wiatrowych nie stanowi również jasnego komunikatu o zamierzeniach i polityce państwa w zakresie MEW, niezbędnych do podejmowania decyzji inwestycyjnych. Już na początku 2021 r. Zarząd Portu Morskiego w Gdyni informował NIK, że prowadzi rozmowy z potencjalnymi inwestorami i optymalnym miejscem jest pirs Portu Zewnętrznego w Gdyni.

Decyzje dotyczące wyboru lokalizacji terminalu instalacyjnego podejmowane przez administrację państwową nie sprzyjały jednak rozwojowi branży offshore¹⁷, mogącej dać ogromny impuls rozwojowy dla całej gospodarki polskiej. Mając na uwadze plany oraz proces inwestycyjny MFW, który trwa ok. 3 lata¹⁸, port dla pierwszych morskich elektrowni wiatrowych powinien być gotowy w 2024 r., aby ich uruchomienie nastąpiło od 2026 r. Tymczasem jeszcze w 2022 r. (już po kontroli NIK) trwały dyskusje, gdzie terminal ma powstać: 11 lutego 2022 r. Minister Aktywów

Państwowych wystąpił do Ministra Infrastruktury z wnioskiem o zmianę wspomnianej wyżej uchwały Rady Ministrów, zmierzającym do uznania Portu Gdańsk za miejsce budowy terminalu instalacyjnego, który ma powstać w nowym terminie – tj. do 1 czerwca 2025 r.¹⁹ Na opóźnioną decyzję nakłada się problem źródła finansowania tego przedsięwzięcia. Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (dalej KPO) został wprawdzie zaakceptowany 1 czerwca 2022 r. przez Komisję Europejską i 17 czerwca 2022 r. przez Radę Unii Europejskiej, ale wciąż nie doprowadził do faktycznej wypłaty środków²⁰. Jednocześnie w zaprobowanym dokumencie KPO z czerwca 2022 r. nie wskazano, że port instalacyjny powstanie w Gdańsku. Wcześniej, w projekcie KPO z kwietnia 2021 r. zapisano, że „realizacja inwestycji obejmuje: budowę głębokowodnego terminalu instalacyjnego w morskim Porcie Gdynia, o powierzchni ok. 30 ha, który umożliwi jednoczesną obsługę 2 jednostek instalacyjnych”²¹. W sytuacji, gdy i lokalizacja i źródła finansowania są zagrożone, cała inwestycja staje się niepewna.

¹⁷ Określenie pochodzące z j. angielskiego oznacza działalność produkcyjną na morzu i w regionach nadmorskich skoncentrowaną głównie na budowie m.in. elektrowni wiatrowych, platform wydobywczych, niektórych urządzeń portowych.

¹⁸ Na podstawie planów inwestycyjnych Baltic Power (zgodnie z przyjętym harmonogramem rozpoczęcie budowy farmy planowane jest na rok 2024, a jej oddanie do użytku w 2026 r.) oraz MFW Bałtyk II i MFW Bałtyk III (pozwolenie na budowę – 2023 r., rozpoczęcie wytwarzania energii elektrycznej – 2026 r.). Z analizy Forum Energii pt. „Energetyka morska z wiatrem czy pod wiatr?” wynika, że budowa morskiej farmy wiatrowej trwa ok. 3 lata. Również według uzasadnienia do projektu ustawy offshore budowa farm wiatrowych na morzu trwa ok. 3 lata (druk nr 809).

¹⁹ Stefa Biznesu, „Terminal instalacyjny dla morskich farm wiatrowych miałby powstać jednak w gdańskim porcie”, <<https://strefabiznesu.pl/terminal-instalacyjny-dla-morskich-farm-wiatrowych-mialby-powstac-jednak-w-gdanskim-porcie/ar/c3-16068303>> (dostęp 26.2.2022).

²⁰ <<https://www.gov.pl/web/planodbudowy/o-kpo>> (dostęp 31.7.2022).

²¹ KPO, projekt, kwiecień 2021 r., s. 203.

Skomplikowane procedury uzyskiwania pozwoleń

Jak ocenia NIK, organy administracji rządowej nie opracowały regulacji, które uprościłyby i zintegrowały istniejące skomplikowane, a przez to ryzykowne procedury związane z uzyskiwaniem pozwoleń. Takie działania niewątpliwie przyspieszyłyby rozwój sektora MEW w Polsce. Po pierwsze, Izba stwierdziła ich nadmierne rozproszenie i wciąż rosnące skomplikowanie, nawet wbrew rozpoznanej przez administrację państwową potrzebie usprawnień i uproszczeń. Dano jej wyraz m.in. w uzasadnieniu do projektu ustawy z 17 grudnia 2020 r. o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych²². Przy najmniej 11 organów (dziewięciu ministrów²³ i Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego²⁴ oraz właściwy wójt, burmistrz lub prezydent²⁵) przeprowadza aż 23 postępowania wymagające co najmniej 40 uzgodnień pomiędzy organami. Prowadzi to do wzrostu ryzyka i kosztów po stronie inwestorów, ponieważ na kolejnych etapach uzyskiwania niezbędnych decyzji, uzgodnień nadal występuje ryzyko niezgromadzenia kompletu dokumentów, pomimo wzrastającego zaawansowania i rosnących kosztów przygotowania do realizacji inwestycji.

Ukierunkowanie działań legislacyjnych na integrację procedur dla wnioskodawców (ang. *one stop shop*) obniżyłoby ryzyko nieuzyskania wszystkich pozytywnych decyzji (np. nie byłoby sytuacji, że można otrzymać lokalizację farmy a nie uzyskać pozwolenia na układanie i utrzymywanie kabli na obszarach morskich wód wewnętrznych i morza terytorialnego lub uzgodnienia dotyczącego układania i utrzymywania kabli w wyłączonej strefie ekonomicznej). Koordynacja całości przez jeden podmiot (np. Ministerstwo Klimatu i Środowiska) przyczyniałaby się także do pozyskania przez organy informacji, gdzie można procedury uprościć.

Po drugie, NIK wskazała na niekompletność procedur wskutek m.in. opóźnień w wydawaniu rozporządzeń. Na przykład nie ustalono jasnych i jednoznacznych kryteriów oceny wniosków o wydanie pozwoleń lokalizacyjnych w postępowaniu rozstrzygającym, nie wydano rozporządzenia dotyczącego oceny wniosków w tym postępowaniu, które zgodnie z §127 Zasad techniki prawodawczej²⁶ powinno obowiązywać od dnia wejścia w życie ustawy, na podstawie której zostało wydawane, a stanowi też istotną informację dla potencjalnych inwestorów. W związku z tym istnieje ryzyko

²² Dz.U. z 2022 r. poz. 1050, dalej ustawa offshore.

²³ Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego w zakresie stwierdzenia zgodności z ustaleniami koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, ministrowie właściwi ds.: aktywów państwowych, energii, gospodarki, klimatu, kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, rybołówstwa, środowiska, geologii, gospodarki wodnej, wewnętrznych oraz Minister Obrony Narodowej.

²⁴ Od 18.2.2021.

²⁵ Dotyczy przebiegu kabli lub rurociągów na odcinku lądowym.

²⁶ Załącznik do Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z 20.6.2002 w sprawie Zasad techniki prawodawczej (Dz.U. z 2016 r. poz. 283).

niepodjęcia lub opóźnienia w poddaniu ocenie wniosków dotyczących pozwoleń lokalizacyjnych dla MFW i opóźnienia rozwoju morskiej energetyki wiatrowej w polskich obszarach morskich.

Ponadto nie wykorzystano Planu zagospodarowania polskich obszarów morskich²⁷, aby uprościć procedury postępowań w sprawie wydania decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych, których długotrwały czas prowadzenia wynika z obszernej dokumentacji. Jej analiza jest niezbędna do dokonania prawidłowej oceny wpływu przedsięwzięcia na środowisko, jednak takiej oceny już dokonano – przynajmniej częściowo – w odniesieniu do Planu zagospodarowania polskich obszarów morskich.

Uproszczenia procedur nie zmieniło również to, że zgodnie z art. 95 ustawy offshore budowę oraz utrzymywanie MFW wraz z zespołem urządzeń służących do wyprowadzenia mocy ustanowiono inwestycjami celu publicznego. Podlegają one szczególnym zasadom przygotowania i realizacji. Należało do nich

np. ustanowienie organu właściwego do ustalenia lokalizacji inwestycji²⁸, wydającego decyzję po dokonaniu (przez siebie lub inwestora) uzgodnień z innymi organami/uzyskaniu opinii innych organów²⁹, które powinny być dokonane w ciągu 21 lub 14 dni³⁰. Natomiast w wypadku inwestycji w MFW brakowało jednego organu, który wydawałby kompleksową decyzję zezwalającą na realizację inwestycji i/lub pełniłby rolę „koordynatora” wszystkich niezbędnych uzgodnień, opinii, analiz. Dodatkowo, jeśli chodzi o pozwolenia na wznoszenie lub wykorzystywanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń w polskich obszarach morskich, pozwolenia na układanie i utrzymywanie kabli lub rurociągów na obszarach morskich wód wewnętrznych i morza terytorialnego oraz uzgodnienia na układanie i utrzymywanie kabli lub rurociągów w wyłącznej strefie ekonomicznej, czas na wydanie niezbędnych opinii wynosił 90 dni³¹, podczas gdy w wypadku niektórych inwestycji był nawet sześciokrotnie krótszy.

²⁷ Rozporządzenie Rady Ministrów z 14.4.2021 w sprawie przyjęcia planu zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej w skali 1:200 000 (Dz.U. z 2021 r. poz. 935).

²⁸ Art. 51 ustawy z 27.3.2003 o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2022 r. poz. 503), dalej jako ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym; art. 5 ustawy z 24.7.2015 o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych (Dz.U. z 2022 r. poz. 273, ze zm.), dalej jako ustawa o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych; art. 3 ustawy z 22.2.2019 o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w sektorze naftowym (Dz.U. z 2022 r. poz. 1275), dalej jako ustawa o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w sektorze naftowym.

²⁹ Art. 53 ust. 4 i ust. 5e ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, art. 4 ust. 2 ustawa o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych, art. 4 ust. 3 ustawy o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w sektorze naftowym.

³⁰ Art. 53 ust. 5c ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i art. 4 ust. 3 ustawa o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych oraz art. 53 ust. 5f ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, art. 4 ust. 4 ustawy o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w sektorze naftowym

³¹ Art. 23 ust. 2a ustawy z 21.3.1991 o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej o obszarach morskich (Dz.U. z 2022 r. poz. 457, ze zm.), w tym w związku z art. 26 ust. 4 ww. ustawy

Niepełne uwzględnienie wzrostu inflacji

W ustawie offshore wprowadzono mechanizmy finansowego wsparcia inwestycji, polegające na przyznaniu prawa do pokrycia ujemnego salda³², w tym dla najbardziej zaawansowanych projektów, w ramach tzw. pierwszej fazy systemu wsparcia³³. Wysokość ceny, będąca podstawą do rozliczenia ujemnego salda w pierwszej fazie, została określona w rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z 30 marca 2021 r. w sprawie ceny maksymalnej za energię elektryczną wytworzoną w MFW i wprowadzoną do sieci w złotych za 1 MWh³⁴. Zgodnie z uzasadnieniem do projektu ustawy offshore cena miała zostać ustalona na podstawie wskaźników makroekonomicznych, a określenie jej wysokości

w drodze rozporządzenia zapewnić zarówno przejrzystość i niezbędną elastyczność regulacji, a także umożliwić uczestnictwo partnerów społecznych w procesie legislacyjnym. Tymczasem wydanie rozporządzenia nastąpiło jeden dzień przed upływem terminu na składanie wniosków, o których mowa w art. 13 ust. 1 ustawy offshore, a jego wejście w życie w dniu upływu tego terminu, co znacznie skróciło czas wnioskodawców na zapoznanie się z formalnie ogłoszoną ceną i analizę lub spowodowało, że wnioski złożono przed jej ogłoszeniem³⁵.

Ponadto w rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ceny maksymalnej za energię elektryczną wytworzoną w MFW i wprowadzoną do sieci w złotych za 1 MWh, przyjęto inflację na poziomie 2,6%, mimo że jej bieżąca projekcja (i PKB)

oraz art. 27 ust. 1a ww. ustawy.

³² Prawo do pokrycia ujemnej różnicy pomiędzy wartością sprzedaży energii elektrycznej wytworzonej w morskiej farmie wiatrowej a wartością zakupu tej energii elektrycznej.

³³ Zgodnie z OSR do projektu ustawy offshore <<https://legislacja.gov.pl/docs//2/12340952/12743909/dokument477622.pdf>> ustawa ta wprowadziła dwufazowy model systemu wsparcia dla energii elektrycznej wytwarzanej w morskich farmach wiatrowych. W pierwszej fazie systemu wsparcia, zaplanowanej na lata 2020–2021, prawo do pokrycia ujemnego salda przyznawane było projektom będącym na najbardziej zaawansowanym etapie procesu inwestycyjnego (tj. takim, które m.in. posiadały zawartą umowę o przyłączenie), w drodze decyzji administracyjnej wydawanej przez Prezesa URE po stwierdzeniu spełnienia przez dany projekt kryteriów kwalifikacyjnych. W tej fazie odstąpiono od konkurencyjnej procedury udzielania pomocy publicznej. Przyjęcie takiego rozwiązania miało umożliwić szybkie doprowadzenie do zakończenia procesu inwestycyjnego pierwszych projektów morskich farm wiatrowych na obszarze polskiej wyłącznej strefy ekonomicznej, w warunkach niskiej podaży projektów, uniemożliwiającej przeprowadzenie w najbliższym czasie konkurencyjnych aukcji. Prawo do pokrycia ujemnego salda w drugiej fazie systemu wsparcia przyznawane będzie w drodze aukcji, w których projekty konkurują między sobą ceną wytwarzanej energii elektrycznej na zasadach analogicznych do obecnie obowiązującego systemu wsparcia OZE (ang. *pay as bid*). Pierwsze aukcje zaplanowano na rok 2025 (Informacja o wynikach kontroli, op.cit., s. 36-37).

³⁴ Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z 30.3.2021 w sprawie ceny maksymalnej za energię elektryczną wytworzoną w morskiej farmie wiatrowej i wprowadzoną do sieci w złotych za 1 MWh, będącej podstawą rozliczenia prawa do pokrycia ujemnego salda (Dz.U. poz. 587).

³⁵ Zgodnie z art. 14 ust. 2 ustawy offshore o kolejności przyznania prawa do pokrycia ujemnego salda rozstrzygała kolejność złożenia kompletnych wniosków, o których mowa w art. 13 ust. 1 tej ustawy, wraz z załącznikami. Według art. 15 ust. 3 pkt 6 tej ustawy, do wniosku wytwórca dołącza opis techniczno-ekonomiczny projektowanej inwestycji dotyczącej morskiej farmy wiatrowej wraz z zespołem urzędów służących do wprowadzenia mocy, wykazujący, że inwestycja nie zostałaby zrealizowana, gdyby dla energii elektrycznej wytworzonej w tej morskiej farmie wiatrowej i wprowadzonej do sieci nie zostało przyznane prawo do pokrycia ujemnego salda na zasadach określonych w rozdziale 3.

opublikowana na stronie internetowej Narodowego Banku Polskiego 8 marca 2021 r. wskazywała na inflację CPI (rok do roku) w latach 2021, 2022 i 2023 na poziomie – odpowiednio – 3,1%, 2,8% i 3,2%.

Wartość inflacji przyjęta na zbyt niskim poziomie może nie stanowić wystarczającej zachęty dla inwestorów do realizacji przedsięwzięcia związanego z MEW. Należy jednak dodać, że wnioski lokalizacyjne były składane w latach wcześniejszych mimo braku takiej zachęty (w latach 2001–2020 wpłynęły łącznie 174 wnioski o pozwolenia lokalizacyjne)³⁶. Również z uzasadnienia (z 12 lutego 2021 r.) do projektu rozporządzenia wynikało, że: „Określenie wysokości ceny maksymalnej jest niezbędne dla uruchomienia I fazy systemu wsparcia, a w związku z tym, dla terminowego i zrównoważonego rozwoju MFW w Polsce. Informacje dotyczące ceny maksymalnej są bowiem ważnym sygnałem dla inwestorów pozwalającym na określenie, czy dany projekt inwestycyjny ma szansę na partycypację w systemie wsparcia, a tym samym na realizację”³⁷.

Zmiana reguł i naruszenie zasady zaufania

Jak ustaliła NIK, mimo wielkiego nakładu pracy i licznych uzgodnień przez ok. pięć lat³⁸, Plan zagospodarowania polskich

obszarów morskich nie rozstrzyga ani o nich, ani o warunkach pozyskiwania energii odnawialnej³⁹, ponieważ wyznaczone w tym planie obszary nie były nawet wystarczające do prawidłowego określenia przez potencjalnych inwestorów planowanej lokalizacji MFW. W ustawie offshore wprowadzonej w życie przed przyjęciem planu przesądzono bowiem, że ich lokalizacja musi odpowiadać obszarowi określonemu w załączniku nr 2 do tej ustawy (również w wypadku postępowań wszczętych i niezakończonych przed dniem jej wejścia w życie). Zmniejszono tym samym wagę ustawowego wymogu rozstrzygnięcia o obszarach i warunkach pozyskiwania energii odnawialnej i zmieniono zasady lokalizacji MFW. Skutkuje to umorzeniem postępowań dotyczących łącznie 63 wniosków złożonych w latach 2012–2020 przez potencjalnych inwestorów, którzy mieli możliwość zapoznawania się z projektami planu udostępnianymi na stronach internetowych Dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni i działania na tej podstawie. Należy podkreślić, że zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Trybunału Konstytucyjnego w sferze stanowienia prawa, zasada zaufania obywateli do państwa i tworzonego przez nie prawa oznacza m.in. zakaz zaskakiwania adresatów nowymi regulacjami prawnymi⁴⁰. Zasada pewności prawa

³⁶ Informacja o wynikach kontroli, op.cit., s. 48.

³⁷ <<https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12343601/katalog/12766460#12766460>>

³⁸ Od formalnego rozpoczęcia prac nad planem w 2016 r. do jego przyjęcia przez Radę Ministrów i ogłoszenia w 2021 r.

³⁹ Art. 37a ust. 2 pkt 5 lit. c ustawy z 21.3.1991 o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej, Dz.U. z 2022 r. poz. 457, ze zm.

⁴⁰ Wyrok TK z 7.05.2001, K 19/00. Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Trybunału Konstytucyjnego, zasada ta oznacza również zakazy: tworzenia iluzorycznych rozwiązań prawnych i instytucji pozornych, wprowadzania rozwiązań, które stają się pułapką dla jednostki, przerzucania negatywnych konsekwencji wadliwie

może być naruszona, jeśli rozstrzygnięcie prawodawcy jest dla jednostki zaskoczeniem, ponieważ w danych okolicznościach nie mogła go przewidzieć. Dotyczy to zwłaszcza takiej sytuacji, gdy przy podejmowaniu rozstrzygnięcia prawodawca mógł przypuszczać, że jednostka inaczej zadecydowałaby o swoich sprawach gdyby przewidywała zmianę prawa⁴¹.

Zdaniem Kolegium NIK uprawnione było wskazanie przez Izbę, że zmiana zasad lokalizacji MFW może naruszać wskazane zasady. Od 2016 r. potencjalni inwestorzy byli informowani o trwających pracach nad planem zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej, określającego obszary do pozyskiwania energii odnawialnej. Od 2017 r. zawieszano postępowania o wydanie pozwoleń lokalizacyjnych dla MFW do czasu przyjęcia planu, natomiast tuż przed przyjęciem i na końcowym etapie prac nad ustawą offshore podjęto decyzję o zmianie zasad lokalizacji MFW.

Zmiany dotyczące lokalizacji morskiej energetyki wiatrowej wprowadzone ustawą offshore mogą mieć również wpływ na liczbę potencjalnych wytwórców biorących udział w aukcjach o przyznanie prawa do pokrycia ujemnego salda energii elektrycznej wytworzonej w MFW i wprowadzonej do sieci, które będą prowadzone

w ramach drugiej fazy systemu wsparcia⁴². Do obowiązujących do czasu wejścia w życie ustawy offshore przepisów stanowiących, że planowane przedsięwzięcie dotyczące MFW powinno być zgodne z ustaleniami planu – co stanowiło jeden z elementów podlegających ocenie na etapie postępowania o wydanie pozwolenia – dodano, iż jego lokalizacja musi odpowiadać obszarom wyznaczonym w załączniku nr 2 do ustawy offshore⁴³. Takich obszarów, a tym samym MFW, będzie 13. Może to prowadzić do monopolizacji w tym sektorze i mieć niekorzystny wpływ na cenę energii.

Mając na uwadze potencjalne możliwości generowania energii z MEW w polskich obszarach morskich szacowane na poziomie 28 GW, planowane pozyskanie do roku 2040 11 GW⁴⁴ wydaje się nie uwzględniać priorytetów wynikających z art. 37h pkt 2 ustawy z 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej. Określa ona ustawowe wytyczne przy rozpatrywaniu uwag i wniosków do projektu planu, służące m.in. zapewnieniu bezpieczeństwa państwa, a MEW stanowi o nim w wymiarze ekonomicznym i energetycznym. Napisano o tym w uzasadnieniu do ustawy o promowaniu MEW, używając zwrotu: „bezpieczeństwo państwa (w tym bezpieczeństwo energetyczne)”. Ponadto

ukształtowanych przepisów na ich adresatów, szerzej: M. Florczak-Wątor, A. Grabowski (red.), *Argumenty i rozumowania prawnicze w konstytucyjnym państwie prawa. Komentarz*, Księgarnia Akademicka, Kraków 2021, s. 224-238.

⁴¹ Por. wyrok TK z 3.11.2006, K 31/06.

⁴² Informacja o wynikach kontroli, op.cit., s. 25.

⁴³ ibid.

⁴⁴ W PEP 2040 wskazano, że moc zainstalowana osiągnie ok. 5,9 GW w 2030 r. do ok. 11 GW w 2040 r.

zgodnie z art. 13 ustawy z 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne celem polityki energetycznej państwa jest zapewnienie bezpieczeństwa w tym obszarze.

Wnioski i podsumowanie

Jak ustaliła NIK, organy administracji rządowej zidentyfikowały przyczyny braku rozwoju morskiej energetyki wiatrowej (m.in. niepowstanie głównego terminalu instalacyjnego, niedostosowanie legislacji, braki w sieci przesyłowej w północnej części kraju) i podjęły szereg działań mających na celu umożliwienie uruchomienia pierwszej elektrowni tego typu w latach 2024/2025. Kontrola NIK wykazała jednak brak przewidywalnej i przekonującej, spójnej i skoordynowanej, proinwestycyjnej polityki rządowej, ukierunkowanej na rozwój MEW. Z opóźnieniem przyjęto MEW jako projekt strategiczny, skomplikowano procedury związane z uzyskiwaniem pozwoleń, a przepisy które miały ją promować mogą ten rozwój utrudniać.

W Informacji o wynikach kontroli Izba oceniła m.in., że „organy administracji rządowej nie podjęły wystarczających działań w celu rozwoju morskiej energetyki wiatrowej w obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej, a brak tego rozwoju prowadzi do zagrożenia dla bezpieczeństwa energetycznego państwa”. Niezbędne jest zdefiniowanie realnych i ambitnych celów polityki energetycznej w perspektywie 2030 i 2050 r. oraz określenie narzędzi, które pozwolą je zrealizować⁴⁵.

To konieczne, aby wysłać sygnał do rynku inwestycji pożądanym z perspektywy transformacji⁴⁶.

W wyniku kontroli NIK sformułowała wnioski systemowe do:

- Prezesa Rady Ministrów o daleko idące uproszczenia postępowań administracyjnych związanych z inwestycjami w MEW w kierunku ich zintegrowania i przyspieszenia;
- Ministra Infrastruktury o pilne: rozstrzygnięcie kwestii lokalizacji portów serwisowych oraz jasne określenie terminu, kosztów oraz źródeł finansowania inwestycji. Ponadto o zapewnienie alternatywnych środków finansowych, zarówno do budowy portu instalacyjnego, jak i serwisu wobec przedłużającej się niepewności finansowania z KPO;
- Ministra Klimatu i Środowiska o priorytetowość ujęcia rozwoju MEW w PEP 2040 i doprowadzenie do uzyskania szacowanych 28 GW możliwych do wygenerowania w obszarach morskich RP. Dodatkowo o dokonanie aktualizacji wysokości inflacji i zweryfikowanie zmiennych od niej zależnych przyjętych do wyliczenia ceny maksymalnej określonej rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z 30 marca 2021 r. w sprawie ceny maksymalnej za energię elektryczną wytworzoną w MFW i wprowadzoną do sieci w złotych za 1 MWh, będącej podstawą rozliczenia prawa do pokrycia ujemnego salda;
- Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wyjaśnienie z operatorem jego ocen co do

⁴⁵ <<https://www.cire.pl/artykuly/o-tym-sie-mowi/obecny-kryzys-energetyczny-powinien-byc-dla-nas-znakiem-ostrzegawczym>>

⁴⁶ Tamże.

udziału odnawialnych źródeł energii w bilansie energetycznym kraju, w kontekście planów ujętych w polityce energetycznej państwa i o monitorowanie funkcjonowania systemu elektroenergetycznego w związku z posiadanymi informacjami dotyczącymi MFW.

W obliczu sytuacji do jakiej prowadzi wywołana przez Rosję wojna z Ukrainą, rozwój MEW w polskich obszarach morskich stanowi już nie tyle szansę rozwoju gospodarczego kraju, ile warunek uniknięcia gospodarczej katastrofy wskutek braku dostępności tanich źródeł energii. Wymaga to zdecydowanego przyspieszenia rozwoju MFW określonego w PEP 2040 na obecny czas.

Będzie to możliwe, jeżeli zostaną zrealizowane wnioski systemowe NIK przedstawione w Informacji o wynikach kontroli: nastąpi zdecydowane uproszczenie procedury, rozwój portów morskich zwiększający ich przepustowość i przystosowanie technologiczne do instalacji i serwisowania MFW oraz niezbędny rozwój sieci przesyłowej w północnej części kraju – zorientowanie jej na przyjmowanie mocy z północy, a nie jak dotąd z południa kraju. Brak realizacji tego ostatniego warunku spowoduje, że energetyka morska z wiatraków nawet jeżeli powstanie, będzie musiała korzystać z technicznej możliwości przekazywania energii do sieci zagranicznych. Biorąc pod uwagę potrzebę zabezpieczenia interesu ekonomicznego

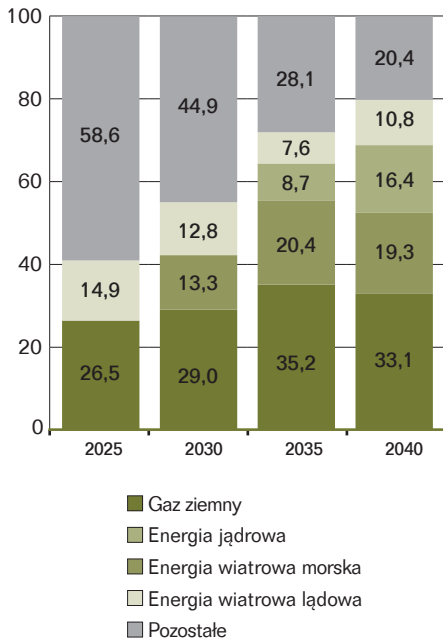
kraju, w wydanych pozwoleniach lokalizacyjnych dla MFW wskazano obowiązek przyłączenia do Krajowej Sieci Energetycznej (KSE). Stanowi to zapewnienie, że nie będzie można go dokonać z ominięciem KSE. Mając jednak na uwadze art. 56 Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza⁴⁷, z którego wynika, że państwo nadbrzeżne ma do swojej wyłącznej strefy ekonomicznej prawa suwerenne, tzn. niezależne, ale nie wyłączne, deweloperzy w wypadku braku przepustowości KSE na pewno będą szukać rozwiązań alternatywnych. Ponadto w obliczu różnego rodzaju ryzyka związanego z inwestycją offshore, w tym wynikającego ze skomplikowania procedur, a przez to zwiększonej niepewnością rezultatu, warto wykluczyć ryzyko niepokrycia ujemnego salda między wartością sprzedaży energii elektrycznej wytworzonej z odnawialnych źródeł energii w instalacji do tego przeznaczonej a wartością jej zakupu.

W obliczu obecnego kryzysu gazowo-węglowego w Polsce, będącego następstwem załamania się dostaw surowców z Rosji, odnawialne źródła energii (dalej OZE), w tym w szczególności MEW, muszą stać się realną alternatywą. Ze względów ekonomicznych i ekologicznych MEW może stanowić jedyną faktyczną szansę zaspokojenia wzrastających potrzeb energii. Wskazuje na to również Polityka Energetyczna Polski do 2040 r.⁴⁸, w której prognozuje się, że w latach 2035–2040 MEW będzie

⁴⁷ Sporządzona w Montego Bay 10.12.1982 (Dz.U. z 2002 r. nr 59 poz. 543).

⁴⁸ Stanowiąca załącznik do obwieszczenia Ministra Klimatu i Środowiska z 2.3.2021 w sprawie polityki energetycznej państwa do 2040 r. (M.P. z 2021 r. poz. 264). W Załączniku 2 – Wnioski z analiz prognostycznych dla sektora energetycznego. Udział źródeł w strukturze wytwarzania energii elektrycznej [%] (załącznik nr 2

Rysunek 1. Prognozowany udział źródeł w strukturze wytwarzania energii elektrycznej w (%)

* Pozostałe: węgiel kamienny, węgiel brunatny, energia słoneczna, biomasa i biogaz oraz energia wodna.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Polityki Energetycznej Polski 2040, s. 43.

już stanowić drugie najważniejsze źródło i przynosić ok. 20% energii elektrycznej ogółem (57% wśród źródeł OZE⁴⁹).

Na pierwszym miejscu (ok. 33-35%) prognozuje się w tym czasie energię z gazu ziemnego, mimo braku dostaw ze wschodu „Moc zainstalowana w jednostkach wykorzystujących gaz ziemny sięga ponad 11 GW w 2040 r. Zapotrzebowanie na gaz ziemny w energetyce rośnie z poziomu 4,2 mld m³ w 2020 r. do maksymalnego poziomu 13,4 mld m³ w 2036 r., a następnie w niewielkim stopniu spada. Techniczne zdolności importowe po 2023 r. pozwalają będą na pokrycie takiego zapotrzebowania z zachowaniem bezpieczeństwa energetycznego (bez dostaw z kierunku wschodniego)”⁵⁰. Prognoza ta choć słuszna pod względem zachowania bezpieczeństwa dostaw, nie mogła uwzględnić ponadpięciokrotnego wzrostu cen gazu na rynkach światowych spowodowanych zmniejszeniem podaży w pierwszym kwartale 2022 r. (z 85,72 zł/MWh w pierwszym kwartale 2021 r. i przeciętnie 82,16 zł/MWh⁵¹ w pierwszym

do PEP 2040, s. 43). Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami zakłada, że znacznie wyższe ceny uprawnień do emisji CO₂ wpłyną bezpośrednio na zmniejszenie ekonomicznej efektywności wykorzystania majątku wytwórczego źródeł opartych o paliwa kopalne. „Scenariusz wysokich cen CO₂ oraz zaimplementowane koszty środowiskowe powodują, że moc zainstalowana w elektrowniach opalanych węglem kamiennym ulega w latach 2020–2040 szybkiej redukcji. W 2040 r. w systemie pozostanie jedynie 2,2 GW mocy z istniejących dzisiaj 11,5 GW w węglu kamiennym oraz 3,5 GW budowanych lub wybudowanych w ostatnich latach jednostek. Ze względu na wysokie koszty eksploatacji jednostki te będą miały charakter rezerwowowy, co przekłada się na jedynie 3% udział tej technologii w produkcji energii elektrycznej w 2040 r. W związku z powyższym wykorzystanie węgla kamiennego w elektrowniach i elektrociepłowniach spadnie do poziomu 11,2 mln ton rocznie w 2040 r. (z ponad 30 mln ton rocznie w 2020 r.)”. PEP 2040, s. 218.

⁴⁹ 20 p.p. – wiatr morską, 8 p.p. – wiatr lądowy, 4 p.p. – biomasa i biogaz, 2 p.p. – słońce i 1 p.p. – woda (na podstawie prognozy dla 2035 r. według PEP 2040).

⁵⁰ Załącznik nr 2 do PEP 2040, s. 49.

⁵¹ W pierwszym kwartale kolejnych lat okresu 2015–2021 średnia cena gazu ziemnego kupowanego w krajach UE wyniosła odpowiednio: 96,43; 74,37; 83; 84,72; 96,11; 54,82; 85,72 zł/MWh. Źródło danych: URE <https://

kwartale w latach 2015–2021 do 439,26 zł/MWh⁵² wzrost odpowiednio o 412% i 434%).

Na trzecim miejscu wśród źródeł w strukturze wytwarzania energii elektrycznej prognozuje się udział atomu (16% w 2040 r.), jednak dalej, w Strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko wskazano: „Kierunek 5. Wdrożenie energetyki jądrowej, z jednej strony można ocenić, że będzie pozytywny dla ograniczenia wykorzystania zasobów węgla i gazu, ale z drugiej konieczne będzie pozyskanie paliwa jądrowego ze złóż uranu. Prowadzone prace rozpoznawcze w zakresie możliwości wykorzystania krajowych zasobów złóż uranu i toru dla potrzeb energetyki jądrowej wskazały, że zasoby te prawdopodobnie nie będą wydobywane w perspektywie do 2050 roku (niska rentowność złóż w obecnych i prognozowanych warunkach rynkowych)”⁵³.

Uwzględniając, że szacowane 28 GW mocy z polskich obszarów morskich odpowiada maksymalnemu średniorocznemu oraz dobowemu zapotrzebowaniu na energię w naszym kraju⁵⁴, udział MEW jest nie tylko istotny wśród OZE, ale wobec ekonomicznie i ekologicznie uzasadnionych ograniczeń w pozyskiwaniu energii z węgla, gazu i atomu oraz prawdopodobnego dalszego rozwoju technologicznego, m.in. związanego z magazynowaniem energii, wysuwa się na pierwszy plan, jako najistotniejsze jej źródło dla Polski.

TOMASZ SŁABOSZOWSKI

p.o. dyrektor,

RAFAŁ MALCHAREK

doradca ekonomiczny,

MARIA MIESZALSKA

główny specjalista kontroli państwowej,

Delegatura NIK w Gdańsku

www.ure.gov.pl/pl/urząd/informacje-ogolne/aktualnosci/10299,Rynek-gazu-rekordowa-cena-gazu-ziemnego-sprowadzanego-z-krajow-UE-w-pierwszym-kw.html.

⁵² Średnie ceny zakupu gazu ziemnego z zagranicy w pierwszych kwartałach lat 2015–2022 (zł/MWh). Źródło: URE <<https://www.ure.gov.pl/pl/urząd/informacje-ogolne/aktualnosci/10299,Rynek-gazu-rekordowa-cena-gazu-ziemnego-sprowadzanego-z-krajow-UE-w-pierwszym-kw.html>>.

⁵³ Załącznik 3 – Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko projektu Polityki energetycznej Polski do 2040 r., PEP 2040, s. 214.

⁵⁴ Z danych Polskich Sieci Elektroenergetycznych SA przedstawionych w informacji o wynikach kontroli rozwoju morskiej energetyki wiatrowej wynika, że maksymalne, średnioroczne oraz dobowe zapotrzebowanie na energię w Polsce w latach 1980–2020 nie przekraczało 28,0 GW, (rys. 3.6. Średnie, roczne, krajowe zapotrzebowanie na moc oraz zapotrzebowanie maksymalne w dobowych szczytach obciążenia dni roboczych w latach 1980–2020), s. 10, <https://www.pse.pl/dane-systemowe/funkcjonowanie-kse/raporty-roczne-z-funkcjonowania-kse-za-rok/raporty-za-rok-2020#r1_1>.

Słowa kluczowe: morska energetyka wiatrowa, morskie farmy wiatrowe, ustawa offshore, polityka energetyczna Polski, krajowa sieć energetyczna, bezpieczeństwo energetyczne

ABSTRACT

Delays in Development of Sea Wind Energy – Threat to the Security of the Country

Until recently, Poland, following Germany, was the country that most depended on Russian supplies of energy sources. In 2021, the energy from Russia was the European Union's most often imported product, and it made 62 percent of the total EU's imports, equalling to EUR 99 billion. Therefore these resources could be allocated to military measures in Ukraine. This dangerous turn in the history that the world is witnessing now, cannot be an excuse for stopping the energy transformation, since without it the crisis will only deepen. The results of the audit conducted by NIK, entitled "Development of Sea Wind Energy" indicate that, although Polish government administration bodies see the potential related to sea wind energy, there is still a lot to be done in order to implement the related measures and to increase the state's energy safety. The main objective of the audit was to answer the question why sea wind energy had not developed to date. The reasons for this were looked for in three areas: government strategies and plans, administrative procedures, and the plan for special development of Polish sea areas. Between 14 June and 24 September, the Supreme Audit Office audited seven entities: the Ministry of State Assets, the Ministry of Infrastructure, the Ministry of Climate and Environment, the Office for Energy Regulation, the Sea Office in Gdynia, the Sea Office in Szczecin, and the Regional Directorate for Environment Protection in Gdańsk.

Tomasz Słaboszowski, Director; **Rafał Malcharek**, Economic Advisor;
Maria Mieszalska, Senior Public Audit Expert; Regional Branch of NIK in Gdańsk

Key words: sea wind energy, sea wind farms, offshore, local content, Poland's energy policy, national grid, energy safety